

Защо имаме нужда от този наръчник?

Конвенцията на ООН за правата на човека признава, че равенството и правата на глухите хора зависят от достъпа до жестов език. Наръчникът съдържа информация за това как тази работа може да се провежда практически, по етичен и устойчив начин.

Научните дейности, изследвания и методическа работа, свързана с жестовите езици е отправна точка за укрепване на глухата общност. Овластяване се осъществява, когато работата се извършва и се води от самите потребители на жестовите езици. За съжаление в световен мащаб все още има места, където чуващите хора не включват глухи лица в научно-изследователска и методическа дейност, свързана с жестови езици. Липсва уважение и желание за сътрудничество със съответните местни глухи общности. България е една от тези страни, в които не се спазват етични норми на съвместна работа между глухи и чуващи хора.

Този наръчник цели да покаже, че подходът, чрез който общността е водеща в процесите на създаване на ресурси на жестов език е най-успешен и автентичен. Работа, свързана с жестови езици не може да бъде извършвана изолиран, самостоятелно или само от чуващи хора.

Поради липса на достъпна среда за обучение във висшите учебни заведения глухите нямат мотивация, възможности и равен шанс за професионално развитие в академичната област. Глухите хора с натрупан житейски и практически опит чрез жестов език и култура на глухите хора имат право да получат пълното съдействие на експерти, за да развият своите знания и умения. Устойчивост в резултатите може да има само при съвместна работа с глухата общност.

Наръчникът има за цел да сподели идеи как да се провежда научно-изследователска и методическа работа, свързана с жестовите езици. Това включва повишаване на осведомеността за езиковата стойност на жестовите

езици и как глухите хора да изграждат умения да се застъпват за своите човешки и езикови права. Глухите хора следва да придобият знания и опит, за да подобрят положението си в обществото с подкрепата на съветници и консултанти.

Това се случва чрез познаване на факти, свързани с жестовите езици, активно участие в научно-изследователска дейност на жестовите езици и последваща методическа работа за ползването им в обучителна и образователна дейност. Работата по жестовите езици е начин за овластяване на общността на глухите. Без това овластяване на глухите не могат да бъдат създадени ефективни и автентични образователни практики за глухи хора чрез жестов език.

Чл. 32 от Конвенцията на ООН за правата на човека („Международно сътрудничество“) признава значението на международното сътрудничество между различните страни. За работа с жестови езици това означава, че онези страни с по-дълга традиция и повече опит в изследователска и научна дейност, свързана с жестови езици могат да подкрепят страни с оскъден или никакъв опит. Страните с много по-богат опит в научно-изследователската дейност с жестови езици могат да подпомагат документирането, изследването и създаването на ресурси и методики на жестов език в страна с оскъден или никакъв опит.

Това не означава конкретни изследователски материали да се прехвърлят или методите и резултатите да се „копират и поставят“ директно от една страна в друга. Една от целите на настоящия наръчник е да подкрепя, насърчава чужди и местни консултанти и съветници на глухата общност в съответната държава, която има нужда от внедряване на устойчиви практики за научно-изследователска и методическа дейност, свързана с жестов език. Това сътрудничество трябва да се осъществява по взаимен и уважителен начин – съветникът/консултантът също е „обучаващ се“, научавайки особеностите на съответния жестов език, култура и история на местната глуха общност. Взаимното уважение и учене ще излъчи силно послание с положителните резултати за всички.